

Міністерство освіти і науки України
Млинівський технологічно-економічний фаховий коледж

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор коледжу

Вячеслав ЯЦКЕВИЧ

Наказ № 85 від 25 червня 2025 р.

**ПОЛОЖЕННЯ
ПРО ОРГАНІЗАЦІЮ ІНКЛЮЗИВНОГО НАВЧАННЯ У
МЛІНІВСЬКОМУ ТЕХНОЛОГІЧНО-ЕКОНОМІЧНОМУ
ФАХОВОМУ КОЛЕДЖІ**

РІШЕННЯ

Педагогічної ради

Млинівського технологічно-
економічного фахового коледжу

Протокол №10

від «25» червня 2025 р.

Млинів 2025

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Положення про організацію інклюзивного навчання (далі – Положення) у Млинівському технолого-економічному фаховому коледжі (далі – Коледж) визначає організаційні засади інклюзивного навчання з метою реалізації права осіб з особливими освітніми потребами на здобуття якісної освіти з урахуванням потреб та можливостей таких осіб.

1.2. Положення розроблено відповідно до Конституції України, законів України «Про освіту», «Про фахову передвищу освіту», «Порядку організації інклюзивного навчання в закладах фахової передвищої освіти», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 15.12.2021 № 1321, інших нормативних актів у сфері освіти.

1.3. У цьому Положенні терміни вживаються в такому значенні:

1.3.1. Інклюзія – процес, який полягає в позитивному ставленні до різноманітності здобувачів освіти в освітньому середовищі, сприйнятті індивідуальних особливостей розвитку особистості не як проблеми, а як можливостей для розвитку, або процес реального залучення здобувачів освіти з особливими потребами до освітнього процесу в Коледжі, або особлива система навчання, яка передбачає індивідуальний підхід до студентів усіх нозологій, відповідно до їх освітніх потреб.

1.3.2. Інклюзивне навчання – система освітніх послуг, гарантованих державою, що базується на принципах недискримінації, врахування багатоманітності людини, ефективного залучення та включення до освітнього процесу всіх його учасників.

1.3.3. Здобувач освіти з особливими освітніми потребами – особа з особливими освітніми потребами, яка здобуває освіту в закладі освіти і потребує додаткової, постійної чи тимчасової підтримки в освітньому процесі з метою забезпечення її права на освіту.

1.3.4. Інклюзивне освітнє середовище – простір Коледжу, в якому забезпечується сукупність умов, способів і засобів реалізації освітнього процесу для спільного навчання, виховання та розвитку здобувачів освіти з особливими освітніми потребами з урахуванням їхніх потреб та можливостей,

в якому здобувачі освіти з особливими освітніми потребами можуть вільно пересуватись, навчатись, розвиватись і спілкуватись.

1.3.5. Інклюзивна група – академічна група, сформована з числа здобувачів освіти з особливими освітніми потребами.

1.3.6. Супровід – система заходів, що мають забезпечити рівний доступ до навчання, тобто усунення або мінімізація проблем у навчанні для здобувачів освіти з особливими освітніми потребами. Супровід охоплює процеси підготовки до вступу, допомогу в дотриманні процедури вступу, подальшого навчання в Коледжі, а також передбачає підтримку зв'язків із випускниками та моніторинг їхнього працевлаштування. Забезпечення супроводу Здобувачів освіти з особливими освітніми потребами дозволяє їм діяти на рівних з іншими здобувачами освіти, але без надання переваг.

1.4. Коледж надає освітні послуги здобувачам освіти на рівній основі, без дискримінації, незалежно від віку, громадянства, місця проживання, статі, кольору шкіри, соціального і майнового стану, національності, мови, походження, стану здоров'я, віросповідання, а також від інших обставин із застосуванням особистісно орієнтованих методів навчання та з урахуванням індивідуальних особливостей освітньої діяльності всіх здобувачів освіти, рекомендацій індивідуальної програми реабілітації особи з інвалідністю (за наявності) та/або висновку про комплексну психолого-педагогічну оцінку розвитку здобувача освіти (за необхідності), що надається інклюзивно-ресурсним центром.

1.5. Адміністрація коледжу забезпечує створення в закладі освіти інклюзивного освітнього середовища.

2. ОРГАНІЗАЦІЯ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ

2.1. Основою набуття освіти є державні освітні стандарти, обов'язкові для всіх студентів, незалежно від стану їхнього здоров'я або особливих освітніх потреб. Водночас заклад освіти зобов'язується забезпечити умови, за якими загальні академічні вимоги не дискримінуватимуть осіб з особливими освітніми потребами. Основні вимоги Положення про організацію освітнього процесу в

коледжі не можуть вважатися дискримінаційними, проте повинні передбачати подачу навчального матеріалу в альтернативному форматі у випадку навчання в інклюзивній групі.

2.2. Коледж декларує відданість принципам організації освітнього процесу з урахуванням потреб здобувачів освіти з особливими освітніми потребами, які передбачають:

- створення інклюзивного освітнього середовища;
- застосування принципів універсального дизайну в освітньому процесі;
- приведення території закладу освіти, будівель, споруд та приміщень у відповідність з вимогами державних будівельних норм, стандартів та правил. У разі, коли наявні будівлі, споруди та приміщення неможливо повністю пристосувати до потреб осіб з інвалідністю, здійснюється їх розумне пристосування з урахуванням універсального дизайну;
- забезпечення необхідними навчальними матеріалами та інформаційно-комунікаційними технологіями для організації освітнього процесу;
- застосування в освітньому процесі найбільш прийнятних для здобувачів освіти з особливими освітніми потребами методів і способів спілкування із залученням відповідних фахівців і педагогічних, науково- педагогічних працівників.

3. ІНКЛЮЗИВНІ ГРУПИ

3.1. Інклюзивна група створюється на підставі письмового звернення здобувача освіти з особливими освітніми потребами або одного з батьків (інших законних представників), а також індивідуальної програми реабілітації особи з інвалідністю (за наявності), іншої документації, що підтверджує наявність в особи особливих освітніх потреб.

3.2. Створення інклюзивної групи та припинення її діяльності здійснюється відповідно до наказу директора з подання соціального педагога, який здійснює супровід студентів з особливими освітніми потребами.

3.3. Гранична кількість здобувачів освіти з особливими освітніми потребами в одній групі визначається відповідно до індивідуальних

особливостей освітньої діяльності здобувачів освіти, спеціальності, пристосованості аудиторій тощо.

4. СУПРОВІД ІНКЛЮЗИВНОГО НАВЧАННЯ

4.1. Організацію інклюзивного навчання та забезпечення супроводу осіб з особливими освітніми потребами в Коледжі, за необхідності, забезпечує навчальний відділ Коледжу.

4.2. Навчальна частина здійснює супровід студентів з особливими освітніми потребами на підставі цього Положення, Статуту Коледжу та Положення про організацію освітнього процесу .

4.3. До роботи зі студентами з особливими освітніми потребами можуть залучатися педагогічні працівники закладу, працівники адміністрації, інші працівники (за потреби).

4.4. Навчальна частина координує процес організації інклюзивного навчання та забезпечення супроводу здобувачів освіти з особливими освітніми потребами.

4.5. Навчальна частина у співпраці з методичним кабінетом та іншими структурними підрозділами Коледжу виконує такі завдання щодо питання супроводу студентів з особливими освітніми потребами:

- розробляє індивідуальний навчальний план здобувача освіти з особливими освітніми потребами, проводить моніторинг його виконання здобувачем, за потреби вносить до нього зміни;

- оцінює потреби студента з особливими освітніми потребами у забезпеченні необхідними спеціальними засобами навчання та подає подання у відповідні структурні підрозділи для забезпечення;

- організовує підготовку (підвищення кваліфікації) педагогічних працівників Коледжу, соціального педагога, практичного психолога із здобувачами освіти з особливими освітніми потребами шляхом проведення лекцій, семінарів, тренінгів, засідань за круглим столом тощо;

- консультує і надає методичну допомогу педагогічним працівникам щодо організації освітнього процесу здобувачів освіти з особливими освітніми

потребами;

- провадить інформаційно-просвітницьку діяльність з формування толерантного ставлення до здобувачів освіти з особливими освітніми потребами;

- співпрацює зі структурними підрозділами Коледжу, закладами соціального захисту населення, громадськими об'єднаннями з метою провадження волонтерської діяльності, спрямованої на підтримку здобувачів освіти з особливими освітніми потребами.

4.6. При організації освітнього процесу в інклюзивній групі слід враховувати психофізіологічні особливості та перешкоди у навчанні здобувачів освіти з особливими освітніми потребами різних нозологій, їхні потреби в компенсації сенсорних порушень, що заважають сприймати навчальний матеріал, соціально-психологічні чинники, що ускладнюють інтеграцію здобувачів освіти з особливими освітніми потребами, потреби у фізичній реабілітації тощо.

4.7. Лекційні, практичні, семінарські та інші види занять в інклюзивній групі здійснюються з використанням спеціального обладнання, навчально-методичних матеріалів у формі, що допоможе здобувачам у сприйнятті та засвоєнні навчальної інформації.

4.8. Процес оцінювання проводиться у формі, доступній здобувачам освіти з особливими освітніми потребами, при цьому результати оцінювання мають демонструвати їхній прогрес і досягнення в опануванні курсу.

4.9. Навчання осіб з особливими освітніми потребами може здійснюватися за індивідуальним навчальним планом. Він розробляється на основі навчального плану спеціальності з урахуванням рекомендацій індивідуальної програми реабілітації особи з інвалідністю (за наявності) та/ або висновку про комплексну психолого-педагогічну оцінку розвитку особи (за наявності) і передбачає пристосування чи модифікацію освітнього процесу для створення максимально комфортних умов для навчання осіб з особливими освітніми потребами.

Індивідуальний навчальний план є спільним зусиллям здобувача освіти з особливими освітніми потребами, викладача дисципліни та відповідальної особи навчальної частини і має на меті знайти найбільш ефективні та справедливі рішення існуючих викликів у навчанні та житті студента. План підписується здобувачем освіти з особливими освітніми потребами та затверджується заступником директора з навчальної роботи.

4.10. Консультування викладача щодо пристосувань або модифікацій, визначених для конкретного здобувача освіти з особливими освітніми потребами, проводить завідуюча методичним кабінетом. У випадку незгоди викладача із запропонованими змінами впродовж 5-ти робочих днів питання вноситься на обговорення на методичну раду та прийняття нею рішення.

4.11. Супровід здобувачів освіти з особливими освітніми потребами у закладі освіти передбачає:

- навчально-організаційний супровід – допомогу учасникам освітнього процесу в його організації, написання та моніторинг виконання

- індивідуального навчального плану здобувача освіти з особливими освітніми потребами, організацію індивідуальних консультацій тощо.

- психолого-педагогічний супровід – системна діяльність, яка включає надання психологічної та педагогічної допомоги здобувачам освіти з особливими освітніми потребами під час освітнього процесу.

- соціальний супровід – заходи щодо створення умов для соціальної та соціально-побутової підтримки здобувачів освіти з особливими освітніми потребами, у тому числі надання інформації та допомоги щодо входження в академічну спільноту Коледжу, отримання технічних засобів реабілітації, організації волонтерської допомоги для підтримки таких здобувачів освіти з особливими освітніми потребами. Основною метою соціального супроводу здобувачів освіти з особливими освітніми потребами є подолання їхньої соціальної ізоляції, сприяння збереженню і підвищенню соціального статусу, залучення до всіх сфер суспільного життя. Соціальний супровід здійснюється батьками або особами, уповноваженими ними, за можливості – соціальним

педагогом, практичним психологом, студентськими організаціями, волонтерами.

4.12. Супровід розпочинається з моменту звернення особи з особливими освітніми потребами до Коледжу й триває протягом навчання у закладі освіти.

4.13. З метою створення належних умов для забезпечення навчально-реабілітаційного супроводу в Коледжі можуть бути обладнані пандуси, ресурсні кімнати, приміщення для надання консультацій практичним психологом, відпочинку, особистої гігієни, медичного обслуговування; зали для занять з лікувальної фізкультури тощо.

5. УЧАСНИКИ ІНКЛЮЗИВНОГО ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ

5.1. Викладачі, працівники Коледжу.

5.1.1. Директор Коледжу, заступники, завідувачі відділень, завідувачі відділень, голови циклових комісій та гаранті освітньо-професійних програм забезпечують ознайомлення всіх викладачів і працівників закладу освіти з політикою щодо супроводу студентів з особливими освітніми потребами та вимогами щодо внесення необхідних змін та пристосувань в освітній процес для рівноправного доступу до навчальних матеріалів та повноцінної участі таких студентів в освітньому процесі та житті Коледжу.

5.1.2. Викладачі, працівники Коледжу повинні підвищувати кваліфікацію для роботи із здобувачами освіти з особливими освітніми потребами.

5.1.3. Викладачі та працівники Коледжу з повагою ставляться до осіб з особливими освітніми потребами, вживають заходів для дотримання і захисту їхніх прав; не допускають висловлювань чи дій, які порушують чи пригнічують їхню гідність.

5.2. Здобувачі освіти з особливими освітніми потребами мають право на модифікацію освітнього процесу, яка може включати:

- модифікацію процедури форми контролю (окреме приміщення, продовження часу, відведеного для екзамену, використання адаптивних технологій тощо);

- використання спеціального обладнання чи сурдоперекладу під час навчання та/або форми контролю; додаткове облаштування/пристосування (освітлення, звукопідсилення, шумоізоляція, спеціальні меблі; засоби аудіо-та/або відеозапису лекційних занять за згодою із викладачем) навчального місця в аудиторії відповідно до рекомендацій, викладених у Довідці до акту огляду МСЕК;

- альтернативний формат навчальних матеріалів;

- підтримку студентів-волонтерів чи одноклубників в ролі академічних менторів, допомогу в побутових справах та щоденному житті в місці спільного проживання;

- забезпечення доступу до місця навчання/проживання відповідно до нормативних вимог та потреб здобувачів освіти з особливими освітніми потребами.